

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 464/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Roberta Šorla predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Zdenkou Hruškovou, Makovického 7, Žilina, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj namietané porušenie čl. 13 ods. 1 a čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 4 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 22 T 117/2017 z 21. februára 2019 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 Tos 83/2019 z 30. júla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj namietané porušenie čl. 13 ods. 1 a čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 4 ods. 1 listiny uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 22 T 117/2017 z 21. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 83/2019 z 30. júla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že napadnutým uznesením okresného súdu mu bola uložená poriadková pokuta v sume 300 € v súvislosti s jeho neprítomnosťou na hlavnom pojednávaní konanom 12. februára 2019 v jeho trestnej veci vedenej sp. zn. 22 T 117/2017, v ktorej vystupuje v pozícii obžalovaného. Svoj postup okresný súd odôvodnil tým, že sťažovateľa o termíne daného hlavného pojednávania, t. j. 12. februára 2019, upovedomil na jemu predchádzajúcom hlavnom pojednávaní konanom 27. novembra 2018 s tým, že písomne volaný už nebude, pričom sa súd odvolával na znenie zápisnice z predmetného pojednávania. Vzhľadom na to okresný súd vyhodnotil, že pokiaľ sťažovateľa ústne upovedomil o termíne ďalšieho hlavného pojednávania na jemu predchádzajúcom pojednávaní 27. novembra 2018, bolo povinnosťou sťažovateľa dostaviť sa na hlavné pojednávanie alebo neprítomnosť ospravedlniť riadne a včas. Okresný súd sa pri ukladaní poriadkovej pokuty odvolával na znenie § 66 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb.

o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok č. 141/1961 Zb.“) a poukázal na to, že sťažovateľ bol na následky neustanovenia sa na hlavné pojednávanie upozornený podľa Trestného poriadku v rámci písomného predvolania na prvé hlavné pojednávanie nariadené na 27. november 2018.

3. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ 4. marca 2019 sťažnosť doplnenú podaním zo 16. mája 2019, v ktorej namietal, že súd vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, vykladá si nesprávnym spôsobom príslušné zákonné ustanovenia, čím dospel k nesprávne právnemu záveru, a v tej súvislosti uložil poriadkovú pokutu, na ktorej uloženie neboli splnené podmienky. Rozhodnutie podľa neho nemá nielenže oporu v zákonoch, ale ani v judikatúre, čím sa stáva nezákonným. Doplnením sťažnosti sťažovateľ podporne poukázal na skutkovo rovnakú situáciu, keď okresný súd v tejto jeho trestnej veci už raz konal totožne o poriadkovej pokute v súvislosti s jeho neprítomnosťou na hlavnom pojednávaní v dôsledku absencie písomného predvolania, keď síce sťažovateľovi uložil uznesením č. k. 3 T 96/2004-2113 zo 4. decembra 2014 (spisová značka, pod ktorou bola vec pôvodne vedená) poriadkovú pokutu v sume 200 €, avšak na základe sťažnosti sťažovateľa (ktorá bola odôvodnená obdobne ako jeho sťažnosť zo 4. marca 2019) predmetné uznesenie formou autoremedúry zrušil, a to uznesením sp. zn. 22 T 117/2017 zo 14. mája 2019, ktoré odôvodnil tak, že sťažnosti sťažovateľa vyhovel, pretože ju vyhodnotil ako dôvodnú, keďže akceptoval dôvody neúčasti sťažovateľa na hlavnom pojednávaní 4. decembra 2014 uvedené v sťažnosti.

4. Napadnutým uznesením krajského súdu bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá ako nedôvodná.

5. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie poukázal na to, že príkazy, k rešpektovaniu ktorých má poriadková pokuta primäť, musia byť uložené v súlade so zákonom. Podľa neho predvolanie na pojednávanie nebolo učené v súlade s Trestným poriadkom č. 141/1961 Zb., a preto ani nemôže byť neúčasť na ňom sankcionovaná

poriadkovou pokutou, čo by bolo možné len v prípade nedostavenia sa na hlavné pojednávanie, na ktoré by bol sťažovateľ predvolaný súdom, rešpektujúc právnu úpravu Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. Konkrétne sťažovateľ uviedol, že nebol na hlavné pojednávanie nariadené na 12. február 2019 riadne predvolaný, tak ako to vyžaduje právna úprava § 63 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku č. 141/1961 Zb., podľa ktorého sa má predvolanie na hlavné pojednávanie obžalovanému doručiť do vlastných rúk. Ide o natoľko dôležitý úkon, že zákonodarca dokonca vylúčil možnosť uloženia zásielky, ktorá obsahuje predvolanie obvineného, a vzhľadom na závažnosť následkov spojených s doručením predvolania obvineného, resp. obžalovaného vylúčil inú formu doručenia predvolania, než doručením do vlastných rúk obžalovaného. Takýmto procesne správnym spôsobom však podľa sťažovateľa mu predvolanie na uvedené hlavné pojednávanie nebolo doručené, z čoho vyplýva, že neexistoval žiaden dôvod na to, aby mu súd ukladal poriadkovú pokutu, pretože sťažovateľ nič neporušil, ale súd opomenul konať tak, ako to predpisuje zákon. Sťažovateľ argumentoval aj tým, že judikatúra súdov je v tejto problematike jednoznačná, teda, pokiaľ má byť obžalovaný zákonne a korektne predvolaný, také doručenie nemôže súd nahrádzať ústnym oboznámením s termínom hlavného pojednávania na predošlom hlavnom pojednávaní. Zápisnica nebola sťažovateľovi po pojednávaní ani odovzdaná, ani neskôr zaslaná, ani ju po pojednávaní nepodpisoval a ani v nej nebol upozornený na následky nedostavenia sa či informovaný o nevyhnutnosti jeho účasti na ďalšom pojednávaní. Súdu podľa neho nič nebránilo, aby na pojednávaní hneď po oznámení termínu ďalšieho hlavného pojednávania odovzdal sťažovateľovi oproti podpisu písomné predvolanie na ďalšie pojednávanie alebo mu odovzdal písomné vyhotovenie zápisnice z daného hlavného pojednávania aj s uvedením termínu ďalšieho hlavného pojednávania, a to oproti podpisu priamo zápisnice vrátane upozornenia na následky nedostavenia sa naň, čo je bežná prax súdov v trestných veciach. Sťažovateľ tiež uviedol, že z ničoho nevyplýva a vzhľadom na jednoznačnosť § 63 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. je neakceptovateľný názor súdu, že by sa predvolanie do vlastných rúk malo vzťahovať len na prvé hlavné pojednávanie vo veci. Ak by to tak bolo, zákonodarca by to výslovne uviedol, čo neučinil. Práve naopak, z výkladu zákona vyplýva dôvod znenia § 63 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku č. 141/1961 Zb., a síce, že výslovne predpisuje

doručenie do vlastných rúk v prípade takých zásielok, ktorými sa zabezpečuje prítomnosť obžalovaného na úkone, na ktorom je jeho účasť nevyhnutná, čo vyvracia akúkoľvek pochybnosť o tom, že sa malo na mysli len prvé pojednávanie. Sťažovateľ poukázal aj na to, že keďže mu nebolo doručené predvolanie na pojednávanie konané 12. februára 2019, nemohol byť ani upozornený na následky nedostavenia sa práve na toto konkrétne pojednávanie. Pokiaľ súd poukazuje na to, že bol riadne predvolaný a poučený v rámci predvolania na prvé hlavné pojednávanie na 27. november 2018, uvedené predvolanie a poučenie sa vzťahuje len na dané pojednávanie a žiadne iné.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Sťažnosti sa vyhovuje.

Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 30.7.2019, č. k. 3Tos/83/2019-2736 a Okresný súd Žilina uznesením zo dňa 21.2.2019, č. k. 22T/117/2017, IČS: 5117011298, porušil základné práva a slobody sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a to vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - právo na spravodlivý súdny proces, z Listiny základných práv a slobôd, a to: z čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 11 ods. 1, čl. 4 ods. 1 a z Ústavy Slovenskej republiky, a to: z čl. 46 ods. 1 - základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, čl. 13 ods. 1 – ústavné právo plniť len povinnosti, ktoré sú uložené na základe zákona, čl. 17 ods. 2, čl. 20 ods. 1 - právo vlastníť majetok, čl. 47 ods. 3.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.7.2019, č. k. 3Tos/83/2019-2736 a uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 21.2.2019, č. k. 22T/117/2017, alternatívne: Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.7.2019, č. k. 3Tos/83/2019-2736 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- eur, ktoré sú Krajský súd v Žiline a Okresný súd Žilina povinní vyplatiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 346,26 € (2 úkony právnej služby po 163,33 € - prevzatie

a príprava zastúpenia dňa 17.9.2019, ústavná sťažnosť zo dňa 17.9.2019; 2x režijný paušál po 9,80 €), ktoré sú Krajský súd v Žiline a Okresný súd Žilina povinní spoločne a nerozdielne uhradiť na účet advokátky JUDr. Zdenky Hruškovej vedený [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

7. Vec napadla ústavnému súdu 20. septembra 2019 a v súlade s pravidlami rozdeľovania vecí, ktoré v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 neboli sudcom spravodajcom pridelené, vec sťažovateľa spadala do kategórie zostávajúcich vecí, ktoré mali byť prerozdeľované po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu. Po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola vec sťažovateľa prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 schváleného 27. mája 2020 a dodatku č. 2 schváleného 1. októbra 2020 je na konanie vo veci príslušný senát ústavného súdu v zložení Martin Vernarský (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Robert Šorl.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

18. Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

19. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

20. Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

21. Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

22. Podľa čl. 4 ods. 1 listiny povinnosti možno ukladať iba na základe zákona a v jeho medziach a len pri zachovaní základných práv a slobôd.

23. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

24. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

25. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

26. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

27. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia už uvedených základných práv, pričom k porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu vo veci uloženia poriadkovej pokuty sťažovateľovi.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu

28. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už mnohokrát uviedol, že jedným zo základných pojmových znakov ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 149/04, I. ÚS 320/2011).

29. Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy teda limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity. V zmysle tohto princípu rozhoduje ústavný súd o individuálnych ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd, resp. iný orgán verejnej moci (III. ÚS 181/04, III. ÚS 29/09).

30. Keďže sťažovateľ mal možnosť domáhať sa nápravy tvrdeného porušenia svojich práv sťažnosťou podanou podľa ustanovení Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a tento právny prostriedok aj využil, ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu nemá právomoc na takéto preskúmanie.

31. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu

32. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu nemajúci oporu v zákone. Krajský súd v podstatnej časti odôvodnenia svojho uznesenia uviedol:

«Vo vzťahu k základu rozhodnutia predsedníčky senátu sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého uznesenia o uložení poriadkovej pokuty. Za daných okolností boli splnené zákonné podmienky na uloženie poriadkovej pokuty obžalovanému, tak ako vyplývajú z ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného poriadku...

Krajský súd poukazuje na to, že v zmysle ustálenej súdnej praxe sa za príkaz obžalovanému daný súdom považuje aj jeho riadne a včasné predvolanie na hlavné pojednávanie. Z predloženého trestného spisu bezpečne vyplýva, že obžalovaný bol riadne a včas predvolaný na termín hlavného pojednávania určený na 12.2.2019, nakoľko termín tohto nového pojednávania zobrať osobne na vedomie na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní konanom 27.11.2018. Táto skutočnosť je zistiteľná aj z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 27.11.2018 na č.l. 2597 spisu, kde je doslova uvedené: „Súd podľa § 219 ods. 1 Tr. por. za účelom ďalšieho dokazovania hlavné pojednávanie odročuje na termín 12.2.2019 o 09.00 hod., č.dv. 6 s tým, že prítomní prokurátorka, obhajkyňa, obžalovaný, senát berú termín hlavného pojednávania na vedomie. Písomne už volaní nebudú.“

Krajský súd ďalej uvádza, že za „nedostatočné ospravedlnenie“ v súvislosti s neposlúchnutím príkazu súdu, ktorý bol obžalovanému daný podľa Trestného poriadku, je potrebné považovať také ospravedlnenie, ktoré nebolo urobené z vážneho dôvodu alebo včas, teda bezodkladne po tom, čo sa obžalovaný dozvedel o prekážke, pre ktorú uvedený príkaz nemôže splniť.

Krajský súd je rovnakého názoru ako súd prvého stupňa, že u obžalovaného nebol daný vážny dôvod, ktorý mu zabránil hlavného pojednávania sa zúčastniť. V tejto súvislosti treba uviesť, že za vážny dôvod, ktorý bráni obžalovanému v účasti na úkone trestného konania, treba považovať taký úkon, ktorý je porovnateľný s významom úkonu, s následkami jeho nevykonania a potrebou jeho opätovného nariadenia (Rt 35/98). Argumenty obžalovaného prezentované v sťažnosti proti napadnutému uzneseniu nepresvedčili ani nadriadený súd, že v jeho prípade neboli splnené zákonné podmienky pre uloženie poriadkovej pokuty. Nadriadený súd dáva obžalovanému do pozornosti, že predvolať možno i ústne na prechádzajúcom pojednávaní alebo aj pri inom úkone súdu, na ktorom bol prítomný ten, kto má byť predvolaný a táto skutočnosť (o vzatí termínu na vedomie - pozn. nadriadeného súdu) sa poznamená v zápisnici o tomto úkone.

V okolnostiach danej veci je nesporné, že obžalovaný termín nového pojednávania nariadeného, resp. odročeného na deň 12.2.2019 zobrať na vedomie na hlavnom pojednávaní konanom dňa 27.11.2018, na ktorom bol osobne prítomný. Túto skutočnosť preukazuje aj zápisnica z hlavného pojednávania (č.l. 2597 spisu). Vzhľadom na to okresný súd správne obžalovaného už písomne nepredvolával na ďalšie pojednávanie, z čoho logicky vyplýva, že obžalovaný neobdržal ani žiadne predvolanie na nové tzv. odročené pojednávanie. Obžalovaný bol dokonca oboznámený s tým, že na hlavné pojednávanie nariadené na 12.2.2019 už písomne predvolaný nebude. Túto skutočnosť rovnako preukazuje zápisnica z hlavného pojednávania (č.l. 2597 spisu). Krajský súd ďalej zdôrazňuje, že obžalovaný bol povinný rešpektovať predvolanie súdu a bol povinný dostaviť sa na nové pojednávanie nariadené na termín 12.2.2019, pretože predvolanie bolo riadne učinené, a to ústnou formou na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní, na ktorom bol obžalovaný osobne prítomný.

Z celkového správania sa obžalovaného a jeho prístupu k prejednávanej trestnej veci, ktoré je zistiteľné z obsahu trestného spisu, aj krajský súd nadobudol presvedčenie,

že obžalovaný sa účelovo vyhýba účasti na nariadených úkonoch súdu. Z obsahu spisu je ďalej zistiteľné, že hlavné pojednávanie 12.2.2019 pre neprítomnosť obžalovaného muselo byť odročené na iný termín. Obžalovaný nepochybne vie, o akú trestnú vec ide, aj to, že jeho neprítomnosť zabráni vykonaniu hlavného pojednávania. Preto predsedníčka senátu okresného súdu postupovala správne, keď obžalovanému za vyššie uvedené konanie podľa § 66 ods. 1 Tr. por. uložila poriadkovú pokutu.

Nie je možné akceptovať argumentáciu obžalovaného, že jeho práva v konaní pri ukladaní poriadkovej pokuty boli porušené, keď nebol na možnosť uloženia poriadkovej pokuty vopred upozornený. Obsah trestného spisu neposkytuje žiadny podklad o tom, že by okresný súd pri uložení poriadkovej pokuty postupoval v rozpore s ustanovením § 66 ods. 1 Tr. por. Pri rozhodovaní o sťažnosti obžalovaného proti napadnutému uzneseniu krajský súd nemá právomoc preskúmať dôvody právoplatného uznesenia Okresného súdu Žilina zo dňa 14.5.2019, sp.zn. 22T/117/2017, na ktoré obžalovaný poukazuje v doplnených dôvodoch svojej sťažnosti.

Nadriadený súd považuje za správnu a zákonnú aj výmeru poriadkovej pokuty, ktorá bola napadnutým uznesením uložená obžalovanému. Predsedníčka senátu postupovala správne, keď pri výmere pokuty vo výške 300,- eur zobrala do úvahy význam a dôležitosť zmareného procesného úkonu - nariadeného hlavného pojednávania.»

33. Závery krajského súdu sú v napadnutom uznesení riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľa, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad krajského súdu z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právne posúdenie sťažovateľovej veci zo strany krajského súdu je ústavne akceptovateľné a nemá znaky svojvôle alebo arbitrárnosti.

34. Ústavný súd na základe posúdenia obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu z ústavne významných hľadísk konštatuje, že krajský súd primeraným spôsobom reagoval na námietky sťažovateľa, ktorý v podanej ústavnej sťažnosti uviedol v zásade totožnú argumentáciu ako v podanej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým uznesením krajského súdu. Ústavný súd tu opätovne zdôrazňuje, že nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému krajský súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté uznesenie krajského súdu spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

35. Z napadnutých uznesení okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že hlavné pojednávanie odročené na 12. február 2019 sa nemohlo uskutočniť bez prítomnosti sťažovateľa ako obžalovaného. Keďže sťažovateľ vzal termín hlavného pojednávania na vedomie, vzhľadom na charakter trestnej veci vedel, že hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti nemožno konať, a zároveň nepožiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti podľa § 202 ods. 4 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb., nedostavením sa na predmetné hlavné pojednávanie bez ospravedlnenia jeho konanie zmaril. Zároveň ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ sa v predmetnej trestnej veci domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017. Ústavný súd mu vyhovel a nálezom sp. zn. I. ÚS 270/2018 zo 14. novembra 2018 vyslovil porušenie uvedených práv sťažovateľa. Sťažovateľ teda namietal dĺžku predmetného trestného konania, avšak svojím nedôvodným nedostavením sa na hlavné pojednávanie 12. februára 2019 sám prispel k jeho predĺženiu. Uloženie poriadkovej pokuty sa aj v tomto kontexte javí ako ústavne udržateľné.

36. Skutočnosť, že krajský súd v napadnutom uznesení zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v napadnutom uznesení takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

37. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež jeho právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie ním označených práv.

38. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

39. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a namietané porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy, ako už ústavný súd konštatoval, krajský súd sa v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s otázkou opodstatnenosti uloženia poriadkovej pokuty sťažovateľovi. Krajský súd tým, že príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie danej veci, interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, nemohol svojím uznesením zasiahnuť ani do uvedených práv sťažovateľa. Keďže z napadnutého uznesenia krajského súdu nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do uvedených práv sťažovateľa, ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v tejto časti.

40. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 13 ods. 1 ústavy a čl. 4 ods. 1 listiny ústavný súd uvádza, že tieto články ústavy a listiny sú vstupnou bránou do ústavnej úpravy základných práv a slobôd a ako také majú charakter všeobecných ústavných princípov. Napriek tomu, že sú implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, nemajú charakter základného práva a slobody, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom (m. m. I. ÚS 7/2010, m. m. I. ÚS 518/2013).

41. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu